Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το Ευρωπαϊκό Έτος Ίσων Ευκαιριών για όλους (2007) — Προς μια δίκαιη κοινωνία

[COM(2005) 225 τελικό — 2005/0107 (COD)]

(2006/C 65/14)

Στις 27 Οκτωβρίου 2005, και σύμφωνα με το άρθρο 29, σημείο 2 του Εσωτερικού Κανονισμού, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε την κατάρτιση γνωμοδότησης με θέμα την ανωτέρω πρόταση

Το ειδικευμένο τμήμα «Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις, δικαιώματα του πολίτη», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 8 Δεκεμβρίου 2005 με βάση την εισηγητική έκθεση της κας Mária HERCZOG.

Κατά την 422η σύνοδο ολομέλειας της 14ης και 15ης Δεκεμβρίου 2005 (συνεδρίαση της 14ης Δεκεμβρίου 2005), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 123 ψήφους υπέρ, ουδεμία κατά και 7 αποχές, την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. **Συνοπτική παρουσίαση της θέσης της ΕΟΚΕ**

1.1 Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή επιβεβαιώνει εκ νέου την πλήρη υποστήριξή της στο πρόγραμμα του ευρωπαϊκού έτους ίσων ευκαιριών για όλους (2007). Έχει αναλάβει δέσμευση να υποστηρίξει το θέμα των ίσων ευκαιριών καθώς και την κοινωνική συνοχή και τα θεμελιώδη δικαιώματα για όλους στην Ευρώπη.

1.2 Σε όλες τις προηγούμενες γνωμοδοτήσεις σχετικά με το ζήτημα, η ΕΟΚΕ υπογράμμισε την ανάγκη πολύ πιο συγκεκριμένων προόδων σε σχέση με όσες έχουν επιτευχθεί έως σήμερα, ώστε να εξαλειφθεί κάθε μορφή διάκρισης σύμφωνα με το άρθρο 13 ([1]). Αναγνωρίζεται ότι έχουν ληφθεί πολλά διορθωτικά μέτρα υπέρ της ισότητας αλλά απομένουν ακόμη ζητήματα που δεν επιδέχονται αναβολή. Στο πλαίσιο αυτό, το ευρωπαϊκό έτος ίσων ευκαιριών (2007) μπορεί να αποτελέσει καλή ευκαιρία για τον προσδιορισμό και τη συνεκτίμηση των παραπάνω ομάδων ατόμων.

1.3 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι θα πρέπει να εξασφαλίζονται για όλους τους πολίτες ίσες και άνευ διακρίσεων ευκαιρίες προκειμένου να απολαύσουν πλήρως όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων: δικαιώματα του πολίτη, πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά και πολιτισμικά δικαιώματα. Κατά συνέπεια το Έτος θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για να προωθηθεί η εξάλειψη κάθε είδους διακρίσεων. Μολονότι αποδίδεται ιδιαίτερη προσοχή στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 13, το Έτος θα πρέπει να αποτελέσει αφορμή ευαισθητοποίησης όσον αφορά τις διακρίσεις που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες ομάδες, οι οποίες δεν θεωρούνται κατά κανόνα ως αντικείμενο διακρίσεων, όπως τα παιδιά και ως προς τα ζητήματα που σχετίζονται με διακρίσεις που δεν έχουν ακόμη αντιμετωπιστεί.

1.4 Η ΕΟΚΕ εγκρίνει την ατζέντα κοινωνικής πολιτικής για την περίοδο 2005-2010 η οποία, με την επεξεργασία στρατηγικής δράσης στους τομείς των ίσων ευκαιριών και της κοινωνικής συνοχής, θέτει τους δύο αυτούς τομείς στο επίκεντρο των προβληματισμών της. Με την επιφύλαξη των προσθηκών και τροπολογιών που προτείνονται παρακάτω, η ΕΟΚΕ αποδέχεται και υποστηρίζει τους στόχους του ευρωπαϊκού έτους ίσων ευκαιριών (2007) που διαρθρώνονται γύρω από τα δικαιώματα, την εκπροσώπηση και την αναγνώριση, γύρω από το σεβασμό και την ανοχή καθώς και γύρω από την ένταξη των προαναφερθέντων στόχων στην κυρίαρχη νοοτροπία.

2. **Κίνητρα για την κατάρτιση γνωμοδότησης και παρατηρήσεις**

2.1 *Κύρια σημεία του εγγράφου της Επιτροπής*

2.1.1 Στην ανακοίνωσή της για την ατζέντα κοινωνικής πολιτικής για την περίοδο 2005-2010, η Επιτροπή υπογράμμισε τη σημασία της καταβολής προσπαθειών υπέρ των ίσων ευκαιριών για όλους με σκοπό την ανάπτυξη μεγαλύτερης αλληλεγγύης στην κοινωνία. Ανακοίνωσε την πρόθεσή της (στην ανακοίνωση που συνοδεύει την υπό εξέταση πρόταση ([2])) να επεξεργαστεί μία νέα στρατηγική — πλαίσιο για την εξάλειψη των διακρίσεων και τις ίσες ευκαιρίες για όλους. Η πρόταση, που αποσκοπεί να καταστήσει το έτος 2007 ευρωπαϊκό έτος ίσων ευκαιριών, αποτελεί μία από τις κυριότερες πρωτοβουλίες που παρουσιάζονται στην ανακοίνωση. Το ευρωπαϊκό έτος θα έχει ως γενικό στόχο την ευαισθητοποίηση του πληθυσμού στα πλεονεκτήματα μίας δίκαιης και αλληλέγγυας κοινωνίας στην οποία οι ίσες ευκαιρίες θα αποτελούν πραγματικότητα για όλους. Στο πλαίσιο της προοπτικής αυτής, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν τα εμπόδια που παρακωλύουν τη συμμετοχή στην κοινωνία και να προωθηθεί η καθιέρωση ενός περιβάλλοντος στο οποίο η ευρωπαϊκή πολυμορφία θα θεωρείται ως πηγή κοινωνικής και πολιτιστικής ζωτικότητας. Οι συγκεκριμένοι στόχοι του ευρωπαϊκού έτους είναι οι ακόλουθοι:

— Δικαιώματα — Ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης στο δικαίωμα στην ισότητα και στην εξάλειψη των διακρίσεων

([1]) Η γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα: «Οι γυναίκες και η φτώχεια στην Ευρώπη» (εισηγήτρια: η κα Brenda King) – ΕΕ C 24 της 31.1.2006· Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα: «Η ατζέντα κοινωνικής πολιτικής» (εισηγήτρια: η κα Ursula Engelen-Kefer) – ΕΕ C 294 της 25.11.2005· Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα: «Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο» (εισηγήτρια: η κα Ursula Engelen-Kefer) – ΕΕ C 234 της 22.9.2005· Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα: «Κοινοτικό πρόγραμμα για την απασχόληση και την κοινωνική αλληλεγγύη – PROGRESS» (εισηγητής: ο κ. Wolfgang Greif). CESE ΕΕ C 234 της 22.3.2006· SOC/167· Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα: «EQUAL» (εισηγητής: ο κ. Sukhdev Sharma) – ΕΕ C 241 της 28.9.2004· Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα: «Ευρωπαϊκό Έτος των Ατόμων με Αναπηρίες» (εισηγητής: ο κ. Miguel Ángel Cabra de Luna) ΕΕ C 110 της 30.4.2004.

([2]) Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών με θέμα: «Απαγόρευση των διακρίσεων και ίσες ευκαιρίες για όλους - Στρατηγική-πλαίσιο» (COM(2005) 224).

— Εκπροσώπηση — Πρόκληση συζήτησης για τα μέσα ενίσχυσης της πολιτικής, οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής συμμετοχής στην κοινωνία καθώς και της συμμετοχής των πολιτών

— Αναγνώριση — Εγκωμιασμός και υποδοχή της πολυμορφίας

— Σεβασμός και ανοχή — Δραστηριοποίηση υπέρ μίας πιο αλληλέγγυας κοινωνίας

Η υπό εξέταση πρόταση περιέχει τις διατάξεις που σχετίζονται με το ευρωπαϊκό έτος ίσων ευκαιριών για όλους και ορίζει τον προϋπολογισμό για τη δράση αυτή. Η πρόταση βασίζεται στο άρθρο 13 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ([3]).

2.2 *Γενικές και ειδικές παρατηρήσεις*

2.2.1 Η καθιέρωση της ισότητας ευκαιριών αποτελεί προτεραιότητα της ευρωπαϊκής πολιτικής και είναι σημαντικό να παραμείνει. Παρόλο που υπήρξαν σημαντικές αλλαγές στη νομοθεσία σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο στον τομέα της καταπολέμησης των διακρίσεων, και κυρίως σε ό,τι αφορά τις διακρίσεις που αναφέρονται στο άρθρο 13, είναι απαραίτητη η ανάληψη επιπρόσθετων δράσεων για τη διασφάλιση συνεπέστερης εφαρμογής της ισότητας ευκαιριών και της αποφυγής διακρίσεων. Οι έμμεσες μορφές διακρίσεων διαπιστώνονται συχνά τη στιγμή που συμβαίνουν αλλά είναι δύσκολο να αποδειχτούν. Θα πρέπει να συνυπολογίζονται επίσης βάσει του προγράμματος του ευρωπαϊκού έτους 2007.

2.2.2 Ένας άλλος τομέας που πρέπει να εξεταστεί αφορά τις διαφορές ως προς το επίπεδο και το εύρος της προστασίας κατά της άσκησης διακρίσεων για διάφορους λόγους. Η ΕΟΚΕ συνιστά να απαγορευθεί η άσκηση διακρίσεων για κάθε λόγο — φύλο, φυλή, εθνική προέλευση, θρησκεία ή πεποιθήσεις, αναπηρία, ηλικία και γενετήσιο προσανατολισμό — στους τομείς της απασχόλησης, κατάρτισης, εκπαίδευσης, κοινωνικής προστασίας, κοινωνικών πλεονεκτημάτων και πρόσβασης σε αγαθά και υπηρεσίες. Σε διαφορετική περίπτωση υπάρχει κίνδυνος να δημιουργηθεί ιεραρχία μεταξύ των ομάδων.

2.2.3 Από επεξεργασίας του Ευρωπαϊκού Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, η ΕΕ δεν μπορεί πλέον να θεωρείται αποκλειστικά ως διακρατική ένωση βασιζόμενη σε επιχειρήματα οικονομικής φύσεως. Πρέπει, συνεπώς, να συνυπολογιστούν, όπως αρμόζει, οι κοινωνικές ομάδες που υποφέρουν από διάφορες μορφές αποκλεισμού επειδή παρεμποδίστηκε η πρόσβασή τους στην αγορά εργασίας και η συμμετοχή τους στην οικονομική ζωή, ή που ζούνε στην ανέχεια παρόλο που είναι ενεργές στην αγορά εργασίας.

2.2.4 Κοινωνικές και οικονομικές εκτιμήσεις συνηγορούν υπέρ της διασφάλισης της ισότητας ευκαιριών για όλους και ιδίως για εκείνους που υφίστανται διακρίσεις ή δεν ευνοούνται λόγω κοινωνικών, οικονομικών, πολιτισμικών, γεωγραφικών ή άλλων συγκυριών. Εάν επωφελούνταν επαρκούς υποστήριξης, θα μπορούσαν να συμμετέχουν πλήρως στην κοινωνία συμβάλλοντας τόσο από κοινωνικής όσο και από οικονομικής άποψης.

2.2.5 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι το πρόγραμμα του Ευρωπαϊκού Έτους Ίσων Ευκαιριών για Όλους (2007) αποτελεί ευκαιρία να δοθεί σημασία σε εκείνους που μπορεί να παραμελούνται: π.χ. οι νέοι, στους οποίους περιλαμβάνονται και τα παιδιά, οι οποίοι αντιμετωπίζουν διακρίσεις λόγω ηλικίας· τα άτομα που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις για διάφορους λόγους και όσοι ζουν σε απομακρυσμένες ή αραιοκατοικημένες περιοχές και οικισμούς οι οποίοι αποτελούν αντικείμενο διακρίσεων αλλά μπορεί να μην έχουν πρόσβαση στις απαιτούμενες υπηρεσίες.

2.2.6 Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι το Έτος θα πρέπει επίσης να δώσει τη δυνατότητα να μελετηθούν περισσότερο ορισμένες κρίσιμες προκλήσεις, όπως το ζήτημα των πολλαπλών διακρίσεων που ασκούνται συχνά έναντι ορισμένων ομάδων (π.χ. ανάπηρα παιδιά, ηλικιωμένοι μετανάστες, γυναίκες της κοινότητας Ρομ). Τέλος, είναι απαραίτητο να ληφθούν υπόψη, σε όλες τις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται κατά των διακρίσεων, ο διαφορετικός και ετερογενής χαρακτήρας των ομάδων που αντιμετωπίζουν κυρίως τις διακρίσεις.

2.2.7 Το Ευρωπαϊκό Έτος θα πρέπει να αποτελέσει ευκαιρία για τη βελτίωση της κατάστασης ορισμένων ομάδων. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να επιδειχθεί στη Διεθνή Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού, έγγραφο που έχει επικυρωθεί από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ έτσι ώστε να ενσωματωθεί μεταξύ των αρχών που υιοθετούν τα κράτη μέλη και η προστασία των παιδιών να καταστεί στο μέλλον ευρωπαϊκή απαίτηση.

2.2.8 Θα ήταν ακόμη πρώιμη η διατύπωση άποψης σχετικά με τις βασικές εμπειρίες που αποκομίστηκαν κατά το ευρωπαϊκό έτος των ατόμων με ειδικές ανάγκες (2003) που αποσκοπούσε στη βελτίωση των ίσων ευκαιριών των ατόμων με ειδικές ανάγκες και στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης (2004-2010) ([4]) που υιοθετήθηκε το 2003. Είναι, αντιθέτως, σαφές, ([5]) ότι η παραπάνω κοινωνική ομάδα, χάρη στον αντίκτυπο του Ευρωπαϊκού έτους επωφελήθηκε από το έντονο ενδιαφέρον των κρατών μελών και ότι οι πολίτες της Ένωσης διαθέτουν πιο εμπεριστατωμένες πληροφορίες σχετικά με τους συμπολίτες τους με ειδικές ανάγκες. Ωστόσο, προκειμένου να υπάρξει αληθινή αλλαγή, χρειάζεται απολύτως η κατάλληλη αξιολόγηση των προόδων που έχουν συντελεσθεί έως σήμερα και η παρακολούθηση του Ευρωπαϊκού έτους. Η ΕΟΚΕ βρίσκεται στο στάδιο επεξεργασίας μίας γνωμοδότησης για την αξιολόγηση και παρακολούθηση του Ευρωπαϊκού έτους ατόμων με ειδικές ανάγκες.

2.2.9 Μεταξύ των έμμεσων επιπτώσεων του έτους 2007, κατά την επεξεργασία της νομοθεσίας, το κεφάλαιο που αφορά την παρακολούθηση δεν θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη μόνο το ποσοστό του πληθυσμού που έχει λάβει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις κοινωνικές ομάδες που πλήττονται συστηματικά από διακρίσεις αλλά και τις συγκεκριμένες αλλαγές που επήλθαν στην καθημερινή ζωή και στις γραφειοκρατικές πρακτικές.

([3]) Άρθρο 13 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας: (1) Με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων της παρούσας Συνθήκης και εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που παρέχει αυτή στην Κοινότητα, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μπορεί να αναλάβει κατάλληλη δράση για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. (2) Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, όταν το Συμβούλιο θεσπίζει κοινοτικά μέτρα ενθάρρυνσης, αποκλειόμενης της εναρμόνισης των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών, προς υποστήριξη των δράσεων των κρατών μελών οι οποίες αναλαμβάνονται για να συμβάλουν στην υλοποίηση των στόχων της παραγράφου 1, αποφασίζει σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251.

([4]) Βλέπε τη γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ SOC/163 – ΕΕ C 110 της 30.4.2004.

([5]) Βλέπε το Ευρωβαρόμετρο.

2.2.10 Η ενσωμάτωση των διαφόρων αιτίων διάκρισης σε όλες τις πολιτικές και πρωτοβουλίες της ΕΕ καθώς και ο συνυπολογισμός των ειδικών απαιτήσεων μιας ιδιαίτερης ομάδας κατά τον σχεδιασμό δράσεων που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση άλλων αιτίων (π.χ. να λαμβάνεται υπόψη το ζήτημα των ειδικών αναγκών, όταν μελετώνται άλλες αιτίες) είναι το κλειδί για την εξάλειψη των διακρίσεων και την προαγωγή των ίσων ευκαιριών. Η πείρα που αποκτήθηκε ως προς αυτό σε τομείς όπως οι ίσες ευκαιρίες ανδρών και γυναικών, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί και για την αντιμετώπιση άλλων αιτιών για την άσκηση διακρίσεων.

2.2.11 Έχει ιδιαίτερη σημασία να υπογραμμιστούν, εκτός του απαράδεκτου χαρακτήρα της διάκρισης, της ξενοφοβίας και του ρατσισμού, οι αξίες μίας πολυπολιτισμικής Ευρώπης και η σημασία της εφαρμογής των οδηγιών που υιοθετήθηκαν στον τομέα αυτό κατά το παρελθόν στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής για την καταπολέμηση των διακρίσεων.

2.2.12 Η ΕΟΚΕ ήδη δήλωσε σε πολλές γνωμοδοτήσεις ([6]) τη σημασία που αποδίδει στη συμμετοχή των μη κυβερνητικών οργανώσεων, των παραπάνω μειονεκτουσών ομάδων, των εργοδοτών του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, των φορέων της κοινωνικής οικονομίας, των μισθωτών υπαλλήλων και των εκπροσώπων των περιφερειών. Θα πρέπει επίσης να συμμετάσχουν τα άτομα που υπήρξαν θύματα διακρίσεων και οι ομάδες και οι οργανώσεις που τους εκπροσωπούν σε όλα τα επίπεδα και σε όλα τα στάδια υλοποίησης. Κατά τον προγραμματισμό, την υλοποίηση και τον έλεγχο των επιδοτήσεων, θα πρέπει να εφαρμόζεται αποτελεσματικότερη επιτήρηση (και, εάν χρειάζεται, μέσω εκθέσεων προερχόμενων και από άλλες πηγές) ως προς την ύπαρξη, παραδείγματος χάρη, επαρκούς επικοινωνίας με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις.

2.2.13 Ιδιαίτερη προσοχή και αναγνώριση αρμόζουν στον ρόλο που διαδραματίζουν οι ΜΚΟ και λοιπές οργανώσεις εκπροσώπησης των ομάδων που αντιμετωπίζουν διακρίσεις. Η συμμετοχή τους στο Ευρωπαϊκό έτος θα πρέπει να διασφαλισθεί σε όλα τα επίπεδα (τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό) και σε όλα τα στάδια (γενικός σχεδιασμός, εφαρμογή, αξιολόγηση και παρακολούθηση του Ευρωπαϊκού έτους.) Ειδικότερα, θα πρέπει να τονισθεί και να ληφθεί υπόψη ο ρόλος τον οποίον διαδραματίζουν οι εταιρείες και οργανώσεις κοινωνικής οικονομίας (συνεταιρισμοί, ενώσεις, ιδρύματα και αλληλασφαλιστικές επιχειρήσεις) για την καταπολέμηση των διακρίσεων.

2.2.14 Η ΕΟΚΕ σημειώνει με ευχαρίστηση ότι η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι είναι σημαντικό να εργαστεί μαζί με τους εργοδότες προκειμένου να ενθαρρυνθεί και υποστηριχθεί η μη άσκηση διακρίσεων στον τόπο εργασίας και διαφοροποιημένων πολιτικών. Η ΕΟΚΕ συνιστά να χρησιμοποιηθεί το ευρωπαϊκό έτος προκειμένου:

— Να επισημανθούν και προωθηθούν οι ανταλλαγές πληροφοριών και παραδειγμάτων ορθών πρακτικών

— να συνειδητοποιήσουν καλύτερα οι εταιρείες ότι ο σεβασμός και η ενσωμάτωση των ίσων ευκαιριών στις πολιτικές τους για τις προσλήψεις και την προώθηση των σταδιοδρομιών επιφέρουν προστιθέμενη αξία

— να δημιουργηθούν εταιρικές σχέσεις και βιώσιμα δίκτυα μεταξύ εργοδοτών και άλλων ενδιαφερομένων μερών, στα οποία περιλαμβάνονται και ΜΚΟ καθώς και οργανώσεις που εργάζονται με ομάδες που αποτελούν αντικείμενο διακρίσεων

— να συνδεθεί με το μελλοντικό πρόγραμμα της Επιτροπής για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (που αναμένεται για τον Ιανουάριο του 2006).

2.2.15 Θα πρέπει να γίνει καλή προετοιμασία του έτους ίσων ευκαιριών βάσει των προηγούμενων εμπειριών. Θα πρέπει να παρασχεθούν σαφείς πληροφορίες που να κατανοούνται από όλους, να εξασφαλιστούν δυνατότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης καθώς επίσης η προσοχή των ΜΜΕ, η συνδρομή των άλλων πολιτικών και η αναγκαία τεχνική βοήθεια. Θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν, να διατεθούν και να προσαρμοστούν σε ευρύτερο πεδίο τα σημερινά αποτελέσματα των ερευνών, οι καλές πρακτικές και τα προγράμματα που αποδείχτηκαν αποτελεσματικά.

2.2.16 Γνώμη της ΕΟΚΕ είναι ότι ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός είναι πολύ περιορισμένος σε σχέση με τις προσδοκίες και τις ανάγκες. Θα πρέπει να αποδοθεί η απαραίτητη προσοχή στην κατανομή των διαθέσιμων πόρων, ώστε να διασφαλιστεί η πρόσβαση των ενεχόμενων προσώπων.

2.2.17 Επί τη ευκαιρία του έτους ίσων ευκαιριών για όλους, θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι έχει σημασία να εξασφαλιστεί σε όλες τις χώρες της Ένωσης η δυνατότητα για τον καθένα — πέραν των ομάδων που αναφέρθηκαν στο άρθρο 13 και στην παρούσα γνωμοδότηση — να αναπτύξει καλύτερα τις ικανότητες και δυνατότητές του, καταρχήν μέσω της κοινωνικής ένταξης και της εκπαίδευσης.

Βρυξέλλες, 14 Δεκεμβρίου 2005

Η Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Anne-Marie SIGMUND

([6]) Βλέπε SOC/189 – ΕΕ C 234 της 22/9/2005.